

فرهنگ در یک نگاه

جستاری تاریخی در باره استان هیئت امنائی فرهنگ منطقه ۷

به انضمام آشنایی با رشته‌های علوم انسانی

عباس آقاگلی - مجید نجف‌پور

۱۳۸۶

- سرشناسه آقاگلی، عباس، ۱۳۴۳ - فرهنگ در یک نگاه: جستاری تاریخی درباره دبیرستان هیئت امنایی فرهنگ منطقه ۷: به انضمام آشنایی با رشته‌های علوم انسانی
- عنوان تهران، سخنوران، ۱۳۹۵
- مشخصات نشر ۲۱۱ ص
- مشخصات ظاهری شابک ۹۷۸-۶۰۰-۳۸۳-۵۱۷-۷
- وضعیت فهرست‌نویسی فیبا
- موضوع آموزش و پرورش - ایران - تاریخ
- شناسه افزوده نجف پور، مجید، ۱۳۴۴ - رده بندی کنگره ۱۳۹۴ ۳۵ / ۲۸۲۲ LB
- رده بندی دیویی ۱۲۰۹۵۵/۳۷۳
- شماره کتابشناسی ملی ۴۰۷۶۰۹۱

فرهنگ در یک نگاه

جستاری تاریخی درباره دبیرستان هیئت امنایی فرهنگ منطقه ۷:

به انضمام آشنایی با رشته‌های علوم انسانی

- تألیف عباس آقاگلی
- مجید نجف پور
- سخنوران
- صفحه آرا و طرح جلد ۱۰۰ نم مطبوع - عباس آقاگلی
- ویراستار حسینی - صدیقه گیتایران‌نژاد
- تصحیح حسینی - صدیقه گیتایران‌نژاد
- سال و نوبت چاپ ۱۳۹۵
- شمارگان ۱۰۰۰ نسخه
- شابک ۹۷۸-۶۰۰-۳۸۳-۵۱۷-۷
- مرکز پخش ۰۹۱۹۳۶۱۶۶۱۳

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ است.

آدرس: کارگر شمالی، بعد از ادوارد براون، شماره

۱۴۰۷، طبقه اول / تلفن: ۰۹۱۹۳۶۱۶۶۱۳ - ۶۶۴۷۶۳۰۶

Sokhanvaran_pub@yahoo.com

پیشگفتار

سرآغاز هر پژوهش و تحقیق با مصائب و مشکلاتی در به دست آوردن منابع و مآخذ روبرو است، و بر همین اساس محقق یا محققین موظفند در تکمیل رسالت پژوهی خود از تمام زوایا و امکانات موجود بهره گیرند، و با استعانت و یاری گرفتن از افراد و کسانی که از نزدیک شاهد رویدادها و حوادث و تغییرات جامع در مقطعی از زمان و تحول در مکان خاص بوده‌اند به تکمیل اهداف خود بپردازد و همچنین با یاری گرفتن از اساتید و افراد آگاه و دلسوز زمینه‌ی رشد و بقاء علمی جامعه نیز برای نسل جوان و فرهیخته کشور فراهم آورد.

در نخستین بخش رندوبین کتاب حاضر که در پیش روی شما خوانندگان عزیز قرار دارد ضمن بررسی و تحلیل کامل دانش علوم انسانی و شناخت بسترهای تحقیقاتی و پژوهشی در این عرصه و نیازهای جامعه، زیر مجموعه‌های علمی و شغلی این بخش از علوم دانشگاهی در کشور، اطلاعات جامع و ارزشمندی را از شاخه‌های مختلف تحصیلی و بازارهای کار برای علاقه‌مندان به تحصیل در این رشته ارائه گردید، و امیدواریم این بخش از مطالعه و ارائه آن به عنوان یک فصل از کتاب حاضر راهکار علمی و هدفمند برای علاقه‌مندان باشد.

در بخش‌های دیگر کتاب با نگاه تاریخ شفاهی به پیشینه‌ی تاریخی شکل‌گیری و تأسیس محیط آموزشی فوق (دیپارتمان فرهنگ پسرانه) از دهه‌ی چهل تا کنون پرداخته شده است، و در این راستا گفتگو و مصاحبه با افرادی انجام گرفته که از نزدیک با فضای شکل‌گیری این واحد آموزشی آشنا بوده‌اند هر چند که بیش از پنجاه سال از آن ایام نگذشت و با گذشت این ایام گرد و غبار زمانه بر خاطرات راویان تأثیر گذارده بوده است اما لذت تحقیق و رسالت آگاهی‌بخشی آن برای راویان که خاطرات خود را مرور می‌کردند همراه با یادآوری گذشته همراه با شادی و غم بود.

دسترسی به افراد و استفاده از خاطرات آنها به دلیل گذشت بیش از پنجاه سال از تأسیس

آن محیط آموزشی که به همت مرحوم هاشمی، از املاک شخصی ایشان در امر مدرسه‌سازی بوده می‌گذرد و هرچند دسترسی به خانواده آن به سختی همراه بود اما به رغم مشکلات تنها مصاحبه‌ی انجام گرفته با دختر مرحوم هاشمی می‌باشد. همچنین در ادامه‌ی تدوین خاطرات، مصاحبه‌هایی توسط نگارندگان با همسایگان و دوستان آن مرحوم انجام گرفت که بخشی از زندگی در ابعاد فرهنگی، اجتماعی و امور عام‌المنفعه‌ی مرحوم هاشمی به رشته نگارش درآمده است، و روایای تاریک و پنهان این اقدام خدایسندانه‌ی مرحوم هاشمی را احیا کرده تا برای جوانانی که طی سال‌های متمادی در این محیط آموزشی مشغول تحصیل بوده‌اند، و مدرسین و معلمینی که به مرتع و تربیت می‌پرداختند، آشناکننده‌ی تلاش بی‌وقفه‌ی آن مرحوم در ارتقاء سطح علم و دانش به نسل جوان و پوینده ایران باشد.

به زعم خاطرات و اعتراف همه‌ی دوستان و آشنایان و همکاران مرحوم هاشمی وی از بدو تأسیس مدرسه در دهه‌ی سی به اتفاق خانواده‌ی خود در مدرسه‌ای که خود ساخته بود مکانی را نیز برای زندگی اختیار کرده و مدیریت آن را نیز به عهده گرفته بود.

محیط آموزشی یادشده نیز تا زمان حضور ایشان و تا قبل از فروش مدرسه در سال ۱۳۵۳.ش به آموزش و پرورش شهر تهران، به نام هاشمی بنامین گشته بود.

همچنین در ادامه پژوهش و برای به دست آوردن اسناد و مدارک نیز فرآیند دستیابی به پرونده‌ها نیز دارای پیچیدگی‌های خاص خود بود که در ادامه‌ی ارائه می‌گردد.

فهرست مطالب

پیشگفتار	۵
مقدمه	۱۱
فصل اول	۱۵
نقش و جایگاه علوم انسانی در تحولات تاریخ معاصر ایران	۱۵
راهکارهایی برای رشد علوم انسانی	۲۰
اهمیت علوم انسانی در جذب مشاغل و جایگاه آن در نظام شغلی فارغ‌التحصیلان آن	۲۲
بیانیه مقام معظم رهبری در خصوص جایگاه علوم انسانی	۲۴
مهمترین زمینه‌های فعالیت‌ها، بالقوه علوم انسانی در ایران	۲۷
راهکارهای ارتقاء علوم انسانی در کشور	۲۸
دیدگاه رهبری نسبت به علوم انسانی	۳۱
فصل دوم	۳۳
علوم انسانی در نظام آموزش و پرورش ایران	۳۳
آموزش و پرورش همسو با علوم انسانی	۳۴
جایگاه آینده‌ی علوم انسانی در آموزش و پرورش ایران	۳۵
فصل سوم	۳۷
تبلور علوم انسانی در شکل‌گیری مدارس فرهنگ	۳۷
نظرات کارشناسان تعلیم و تربیت در خصوص ارتقاء و تحول در علوم انسانی	۳۸
گفتگو با مدیر کل محترم آموزش و پرورش شهر تهران	۳۸
آقای مهندس اسفندیار چهاربند	۳۸
گفتگو با مدیر و رئیس منطقه‌ی هفت آموزش و پرورش شهر تهران	۴۳
آقای فضل‌الله کیارستمی	۴۳
گفتگو با مدیر و رئیس منطقه‌ی یک آموزش و پرورش شهر تهران	۴۴
آقای محمدرضا خداپسند	۴۴
گفتگو با معاون آموزش وقت آموزش و پرورش منطقه‌ی هفت شهر تهران	۴۸
آقای حمیدرضا مولائی	۴۸
طرح نوین آموزش علوم انسانی در دبیرستان هیئت امنائی پسرانه فرهنگ	۵۲

۵۶	مصاحبه با مدیر دبیرستان هیئت امنائی پسرانه فرهنگ
۵۶	آقای عباس آقاگلی
۶۷	فصل چهارم
۶۷	معرفی رشته‌های مختلف علوم انسانی
۶۸	مدیریت اجرایی
۷۰	مدیریت بازرگانی
۷۰	مدیریت دولتی
۷۰	مدیریت صنعتی
۷۰	مدیریت فن‌آوری اطلاعات
۷۱	مدیریت تکنولوژی
۷۱	مدیریت منابع انسانی
۷۱	موقعیت شغلی فارغ‌التحصیلان رشته‌ی مدیریت
۷۱	توانایی‌های لازم فردی در گرایش‌های مختلف مدیریت
۷۲	رشته‌ی حسابداری
۷۲	موقعیت شغلی رشته‌ی حسابداری در ایران
۷۳	توانایی‌های لازم برای تحصیل در رشته‌ی حسابداری
۷۳	بازارهای کار
۷۴	رشته‌ی اقتصاد
۷۴	معرفی گرایش‌ها
۷۸	رشته‌ی روان‌شناسی
۷۹	موقعیت شغلی فارغ‌التحصیلان رشته‌ی روان‌شناسی در ایران
۷۹	دروس مشترک و مطالعاتی گرایش‌های مختلف روان‌شناسی
۸۰	توانایی‌های لازم برای تحصیل در رشته‌ی روان‌شناسی
۸۰	رشته‌ی جغرافیا
۸۱	موقعیت شغلی فارغ‌التحصیلان رشته‌ی جغرافیا
۸۲	توانایی‌های لازم برای تحصیل در رشته‌ی جغرافیا
۸۲	رشته‌ی حقوق
۸۳	توانایی‌های لازم برای تحصیل در رشته‌ی حقوق
۸۴	موقعیت شغلی فارغ‌التحصیلان رشته‌ی حقوق
۸۴	الهیات و معارف اسلامی - مبانی فقه و حقوق اسلامی
۸۵	رشته‌ی علوم سیاسی

۸۵	موقعیت شغلی رشته‌ی علوم سیاسی
۸۵	توانایی‌های لازم برای تحصیل در رشته‌ی علوم سیاسی
۸۶	دروس رشته علوم سیاسی در طول تحصیل در دانشگاه
۸۶	رشته‌ی علوم ارتباط جمعی
۸۷	رشته‌ی تاریخ
۸۷	موقعیت شغلی
۸۸	رشته‌ی زبان ادبیات وفارسی
۸۸	گرایش‌های تحصیلی زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه
۸۹	رشته‌ی زبان انگلیسی
۸۹	گرایش‌های تحصیلی رشته‌ی زبان انگلیسی
۸۹	زبان ادبیات انگلیسی
۹۰	مترجمی زبان انگلیسی
۹۱	• بازارهای کار
۹۱	رشته‌ی علوم قرآن حدیث
۹۱	گرایش‌های رشته‌ی علوم قرآنی
۹۲	علوم حدیث
۹۲	نهیج البلاغه
۹۳	تفسیر قرآن مجید
۹۵	فصل پنجم
۹۵	فرهنگ در یک نگاه
۹۶	مقدمه
۹۷	روایت راویان (بنیانگذاران دبیرستان «هاشمی» فرهنگ):
۹۷	مصاحبه با محمد امین طاهری
۱۰۰	مصاحبه با خانم سیده زهرا نازنین هاشمی (فرزند مرحوم هاشمی)
۱۰۲	مصاحبه با غلام عباس فرزام
۱۰۷	مصاحبه با حاجیه خانم معصومه انارکی
۱۱۲	مصاحبه با آقای امیر رضائیان
۱۱۵	مصاحبه با آقای غلامرضا جوادی
۱۱۹	پنجاه سال تلاش
۱۲۱	مصاحبه با آقای ذوالفقار نوروزی
۱۲۳	مصاحبه با خانم کتابون عبداللّهی
۱۲۹	مصاحبه با خانم ملیحه عبداللّهی (مدیریت دانشسرای تربیت معلم فاطمیه)

- ۱۳۳..... مصاحبه با خانم معصومه کاهدی مدیر دبیرستان بهار آزادی
- ۱۳۸..... مصاحبه با آقای غلام‌علی رحیمی
- ۱۴۰..... مصاحبه با آقای حسن بیدی
- ۱۴۶..... مصاحبه با حجت‌الاسلام والمسلمین حسن شریفی
- ۱۴۹..... اسامی برترین‌های کنکور دبیرستان هیئت امنایی پسرانه فرهنگ (از سال ۱۳۸۸ تا سال ۱۳۹۴)

فصل ششم..... ۱۶۳

- ۱۶۳..... دبیرستان پسرانه فرهنگ در نگاه تصویر
- ۱۶۴..... تحلی‌ل‌ات
- ۱۶۹..... کارگروه‌ها، دوها و ایده‌های فرهنگی
- ۱۷۱..... اعضای هیئت منای دبیرستان پسرانه فرهنگ
- ۱۷۳..... اتاق بسیج و امام جماعت
- ۱۷۵..... کارگروه‌آزمون‌ها و امتحانات دانش‌آزمایان
- ۱۷۷..... کارگروه آموزش خانواده
- ۱۷۹..... مجمع پیشکسوتان و چهره‌های ماندگار
- ۱۸۲..... حضور رزم‌نوازان نیروی انتظامی
- ۱۸۴..... حضور هنرمند صداوسیما
- ۱۸۶..... کارگروه فعالیت‌های علمی و تربیتی و مشارکتی
- ۱۸۸..... کارگروه فعالیت‌های ورزشی
- ۱۹۰..... کارگروه جلسات و شوراهای علمی آموزشی دبیران
- ۱۹۲..... کارگروه هیئت امناء و انجمن اولیاء و مربیان
- ۱۹۴..... کارگروه فعالیت‌های تربیتی، عقیدتی و سیاسی
- ۱۹۶..... کارگروه جشن‌ها و مراسم‌های مذهبی، و مناسبتی
- ۲۰۱..... کانون بسیج دانش‌آموزی
- ۲۰۵..... هیئت محبان‌الحسین
- ۲۰۹..... مصاحبه‌شوندگان
- ۲۱۰..... اعضاء مجرب و کادر علمی

مقدمه

خداوند تبارک و تعالی در تکوین موجودات عالم هستی، برای موجودی چون انسان وی را تا کامل‌ترین موجودات عالم مادی خلق فرمود، و در اثبات مکارم چنین خلقتی او را تا اشرف مخلوقات هستی پیش برد، و در فلسفه‌ی وجودی انسان معیار اختیار را که اساس رشد و تعالی در رسیدن به اهداف عالیه است، میزان سنجش درانتخاب حق و باطل قرار داد.

ذات بی‌نی تعالی برای تکمیل معارف اخلاقی و رشد ارزش‌ها و نهادهای فطری این موجود، رسول ظاهری که همانا «پیامبران» می‌باشند را به میان امت‌ها فرستاد تا زمینه‌های معرفت و کمال را بر چنین موجودی، بالنده و تابناک نماید.

اصل و اساس کارکرد اخلاقی و عملی همه‌ی انبیاء الهی از حضرت آدم علیه السلام تا حضرت خاتم صلی الله علیه و آله تعلیم و تعلم و بال‌گویی سرت‌های نهفته در گردآب زندگی مادی انسان‌ها است.

پیامبران در پیچ و خم تاریخ انسان‌ها در بحرانی‌ترین مفاسد اخلاقی در جوامع بشری درخشیدند و خورشید معرفت کریمانه خود را که از خالق هستی دریافت کرده بودند، با تواضع و فروتنی و از سر صدق، خلوص و ایثار تا سرحد از جان گذشتگی به نوع بشر ارزانی داشتند، و رسالت بعثت خود را با تمام وجود به کامل‌ترین مخلوق هستی بی‌کم و کاست اهداء نمودند تا آنجا که رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله اساس بعثت خود را در کامل کردن مبانی اخلاقی معرفی کرده و می‌گوید:

«إِنِّي بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ»^۱

نزول آیات الهی در کتب آسمانی چون تورات موسی علیه السلام انجیل عیسی علیه السلام و قرآن، این آخرین کلام آسمانی در تمدن بشری که توسط رسول گرامی اسلام حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه و آله بر جامعه‌ی سراپا ظلم و بیداد سرزمین حجاز قرائت گردید همه مؤید بار

امانتی بود که خداوند بر دوش آخرین پیامبر خود نهاد.

در اولین آیه‌ی نازل شده بر پیامبر گرامی اسلام ﷺ اساس رشد و تعالی انسان را برآموختن علم و ابزاری چون قلم را سرآغاز این تعلیم قرارداد و بر آن سوگند یاد می‌کند. خداوند می‌فرماید: «ن والقلم وما یسطرون»^۲

رسالت آموزش نه تنها در مکاتب الهی بعد از رحلت انبیاء پایان نپذیرفت بلکه در وجود مصلحان اجتماعی در دین یهود، و حواریون در آیین مسیحیت، و اولیاء خاص در مکتب تکامل یافته اسلام ادامه یافت و بعد از ایشان نیز این وظیفه خطیر ایمانی و اعتقادی نیز در همه‌ی ملت‌ها و تمدن‌ها به عنوان اصل و اساس پایبندی به معیار اخلاق مورد تأکید قرار گرفت، و هیچ ملت و آیین - چه الهی و چه غیر الهی - را در جهان امروز نمی‌توان یافت که بهره‌گیری از دانش و علم، بدون در آن نهی و یا طرد شده باشد.

در تمام کشورها آنچه به عنوان نشانه‌ی پیشرفت و ترقی در ارتقاء و تکوین سطح معلومات، مورد قبول صاحبان سیاست و عالمان اجتماعی قرار گرفته است، توجه به امر تعلیم و تربیت بوده و هست. در شکوفائی این عالی‌ترین فطرت انسانی و تجلی بروز تربیت رسمی در محدوده‌ی جغرافیائی هر کشور از صاحبان فن و عالمان به علوم و دانش‌های روز در رشد و شکوفائی استعدادهای نهفته‌ی نوجوانان و جوانان استفاده گردیده است و به‌طور تمام صاحبان اندیشه بسط و اعتلای فرهنگ عمومی هر جامعه و اقتدار ملی و دینی هر نسل از بستن تعلیم و تربیت هر سرزمینی می‌درخشد، و هر چقدر که متولیان امر آموزش در نهادهای علمی به تلاش و جدیت در توسعه‌ی آن اهتمام بورزند سرمایه‌ی بلندمدت آن را در عرصه‌های فرهنگی و سیاسی یک ملت متبلور می‌شود، بی‌شک تربیت انسانی موحد، مؤمن و معتقد به معاد و آشنا به مسئولیت‌ها و وظایف در برابر خداوند، جامعه و خانواده‌ی خود، متکی به خصلت حقیقت‌یابی و حقیقت‌گوئی و عدالت خواه و صلح‌جو، ظلم‌ستیز و مظلوم‌نواز، جهادگر و شجاع، ایشارگر و وطن‌پرست، از جان گذشته در مبارزه با دشمنان و بیگانگان، خودباور یا داشتن عزت نفسی

ارزشمند، دانا و امانت‌دار، پاکدامن و نجیب، خلاق و مستعد برای ابتکار، سالم و بانشاط، انتخاب‌گر و آزادمنش، ملتزم به اخلاق دینی و... از جمله وظایفی است که بردوش مسئولان و مجریان نهاد آموزش و پرورش گذارده شده است.

آنان که در این مسئولیت خطیر نه در کسب مقام‌های دنیائی و نه در به‌دست آوردن ثروت‌های مالی قدم گذاردند درواقع با دنیائی از عشق و علاقه‌ی ذاتی و بنابر تکلیف دینی و اعتقادی خود، زندگی خود و خانواده را وقف رسالت اخلاقی و مکتبی نموده‌اند.

اینکه، در سایه‌ی همان عهدی که بردوش متولیان امر تعلیم و تربیت نهاده شده است، و در بخش از این قاعده تربیت و در مکانی مقدس و مطهر با نام مدرسه‌ی فرهنگ چنین رسالتی را بر خود لازم دانست و در این راستا و با توکل به الطاف خفیه‌ی الهی، هدف و مسئولیت متولیان امر آموزش، مجموعه‌ی آموزشی فرهنگ، بر آن است که با تدوین اولین رساله‌ی تحقیقاتی در این عرصه، حجت‌الناس، تاریخ شفاهی دبیرستان فرهنگ راهکار جدیدی را در حوزه‌ی اطلاع‌رسانی بر اساس علاقه‌مندان و محققین در شناخت بیشتر از نظام تعلیمی علوم انسانی در مجموعه‌ی فرهنگ ارائه کند.

لذا در نوشتار پیش‌رو ضمن بررسی اندیشه‌ها و تفکرات علمی و مذهبی در حوزه‌ی علوم انسانی، با یک برش تاریخی از دوران تأسیس و شکل‌گیری مدرسه‌ی غیردولتی هاشمی در دهه‌ی چهل و بنای این مجموعه در قالب فضای آمیخته‌ی علمی، استفاده از خاطرات راویان و شخصیت‌هایی که در ادوار گذشته از نزدیک شاهد تحولات نزدیک و آموزش این محیط بوده‌اند به تدوین این پژوهش پرداخته می‌شود.